

Link do produktu: <https://www.empi2.pl/polska-walczaca-1939-1945-p-2016.html>

Polska Walcząca 1939-1945

Cena	26,00 zł
------	-----------------

Dostępność	Książka dostępna
------------	-------------------------

Numer katalogowy	HPW
------------------	------------

Kod CN	4901
--------	-------------

Opis książki

Książka adresowana szczególnie do uczniów interesujących się historią oraz przygotowujących się do olimpiad, konkursów i egzaminu maturalnego z historii, ale również do każdego, kto pasjonuje się tematyką II wojny światowej.

Autor: Wiesław Zdziabek
Wyd. 1, 2011
ISBN 978-83-62325-33-7
ss. 186
oprawa: miękka

Publikacja poświęcona jest problematyce walki cywilnej i zbrojnej w okupowanej Polsce. Omówiono w niej struktury organizacyjne państwa podziemnego oraz formy i przebieg walki, a także aktywność ruchu oporu na tle wydarzeń ogólnoeuropejskich i z uwzględnieniem skomplikowanej sytuacji wewnętrznej kraju. Dzięki temu, czytelnikowi łatwiej będzie zrozumieć złożone uwarunkowania, w jakich przyszło działać członkom polskiej konspiracji.

Książka składa się z sześciu rozdziałów i aneksu. Pierwszy poświęcony jest sytuacji, w jakiej znalazła się Polska po przegranej wojnie obronnej i przedstawia podział ziem II Rzeczypospolitej między III Rzeszę a Związek Radziecki, politykę okupacyjną obu agresorów oraz początki polskiej konspiracji. W rozdziale drugim opisano proces kształtowania się wszystkich trzech pionów Polskiego Państwa Podziemnego: wojskowego, politycznego i administracyjnego, oraz organizacji działających poza jego strukturami - m.in. lewicy komunistycznej i skrajnego odłamu narodowej demokracji. Następny rozdział dotyczy organizacji walki cywilnej społeczeństwa polskiego. Czwarty rozdział omawia przebieg walki zbrojnej od początku okupacji do momentu rozpoczęcia akcji "Burza". Jako pierwsze przybliżono plany powstania powszechnego i przygotowania do jego realizacji. Dalej opisano kwestie wewnątrzorganizacyjne i początki sabotażu oraz dywersji zbrojnej. Na końcu rozdziału uwagę poświęca się etapowi nasilania się bezpośredniej walki zbrojnej. Wymienione zagadnienia dotyczą przede wszystkim działalności Związku Walki Zbrojnej, a następnie Armii Krajowej, ale stanowią również źródło informacji na temat innych organizacji - m.in. Batalionów Chłopskich oraz Gwardii Ludowej, a później Armii Ludowej. W rozdziale piątym zaprezentowano przebieg akcji "Burza" oraz Powstanie Warszawskie. Wreszcie rozdział ostatni poświęcony został dramatycznym wydarzeniom związanym z likwidacją Polskiego Państwa Podziemnego.

Książkę wzbogacono w fotografie oraz starannie opracowane schematy i mapki. Na końcu zamieszczono indeks osobowy, który ułatwi czytelnikowi poszukiwanie informacji na temat omawianych postaci.

Wewnątrz: mapki, fotografie, bibliografia, indeks, wykaz ważniejszych skrótów

Spis treści

Od Autora

Wykaz ważniejszych skrótów

1. Okupacyjna rzeczywistość
2. Narodziny struktur Polskiego Państwa Podziemnego
3. Walka cywilna
4. Plany powstańcze i walka zbrojna
5. Decydujące starcie
6. Tragiczny finał

Aneks

Z bronią u nogi. "Biuletyn Informacyjny" z 11 lutego 1943 r.

Akcja zbrojna? Tak - lecz ograniczona. "Biuletyn Informacyjny" z 1 kwietnia 1943 r.

Rozkaz komendanta głównego AK z 20 listopada 1943 r.

Struktury polityczne i organizacyjne Polskiego Państwa Podziemnego

Wybrana bibliografia

Indeks osobowy

Przykładowe strony

i politycznie niezaangażowane uważane były za nielegalne i jako takie stały się jedną z wielu postaci ruchu oporu.

Liczbę organizacji konspiracyjnych, które powstały na przełomie 1939 i 1940 r. szacuje się na około 300. Niektóre z nich z założenia miały mieć zasięg ogólnokrajowy. Wiele jednak miało charakter lokalny lub środowiskowy.

Zanim doszło do utworzenia pierwszych organizacji konspiracyjnych, i osiągnięcia przez nie takiego poziomu przygotowań, który pozwoliłby na podjęcie skutecznej walki, działania zbrojne podjęły oddziały, które powstały w wyniku przekształcenia się regularnych oddziałów wojskowych w partyzanckie. W literaturze historycznej ta forma działalności nazywana jest partyzantką powrześniową. Łącznie na przełomie 1939 i 1940 r. powstało około 40 takich grup. Między innymi na Podlasiu do nastania zimy działał niewielki oddział por. Józefa Brücknera, który został sformowany z żołnierzy 1 pułku ułanów, a w rejonie Bukowska na Rzeszowszczyźnie oddział złożony z żołnierzy 10 Dywizji Piechoty. Największy rozgłos zdobył jednak oddział mjr. Henryka Dobrzańskiego („Hubala”), który powstał z żołnierzy 102 i 110 pułku ułanów. Rejonem jego działań były Góry Świętokrzyskie.

Mjr Dobrzański opracował plan tworzenia ochotniczych, kadrowych oddziałów Wojska Polskiego, dla którego uzyskał aprobatę gen. Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza, dowódcy głównego Służby Zwycięstwu Polski, utworzonej jeszcze we wrześniu 1939 r. W 1940 r. zaczęły powstawać kadrowe drużyny strzeleckie, mające

Fot. 5. Major Henryk Dobrzański ps. „Hubal” w otoczeniu żołnierzy

wiadomości, że w myśl powyższego rozkazu NW – NSZ nie będzie uznane przez władze polskie. Polecam uświadomić członków organizacji NSZ, że 1. należenie do NSZ nie jest równoznaczne ze służbą czynną w szeregach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej, 2. obowiązkiem ich jest natychmiastowe opuszczenie przez nich organizacji NSZ i zameldowanie się do czynnej służby w Armii Krajowej*.

Tabela 1. Stan organizacyjny AK na 1 września 1943 r.

Jednostka organizacyjna	Inspektoraty	Obwody	Plutony		Stany szacunkowe*	
			pełne	szkieletowe		
Komenda Główna	–	–	23	21	1 675	
Podokręgi obszaru Warszawa	lewobrzeżny	2	5	61	118	6 000
	prawobrzeżny	4	7	152	70	9 350
	Mazowsze	4	9	60	168	7 200
Okręgi	Warszawa-miasto	6	1	361	129	21 275
	Lublin	5	14	519	58	27 400
	Kielce-Radom	5	12	499	29	25 675
	Kraków	8	29	467	185	27 975
	Śląsk	5	24	645	2	32 300
	Łódź	6	18	0	300	7 500
	Poznań	8	26	5	272	7 050
	Pomorze	10	29	56	181	7 325
	Białystok	6	14	219	210	16 200
	Polesie	4	10	46	26	2 950
	Nowogródek	4	7	17	77	2 775
	Lwów	6	23	187	100	11 850
	Tarnopol	4	15	222	0	11 100
	Stanisławów	3	10	22	20	1 600
	Wilno	1	10	63	59	4 625
Wołyń	5	12	70	52	4 800	
Razem	96	275	3 694	2 077	236 625	

* W tabeli przyjęto pluton pełny – 50 osób, szkieletowy – 25 osób.

Źródło: Meldunek organizacyjny nr 220 za okres 1.03–31.08.1943 r. T. Pelczyński (red.), *Armia Krajowa w dokumentach*, t. II 1941–1943. Londyn 1973, s. 98. Za: B. Kobuszewski, P. Matusak, T. Rawski (red.), *Polski czyn zbrojny w II wojnie światowej*, t. III *Polski ruch oporu 1939–1945*. Wydawnictwo MON, Warszawa 1988, s. 240.

* Rozkaz Komendanta Sił Zbrojnych w Kraju Nr 122 z 9 września 1943 r. Za: *Polskie Siły Zbrojne w drugiej wojnie światowej*, t. III *Armia Krajowa*. Instytut Historyczny im. Gen. Sikorskiego, Londyn 1950, s. 152–153.

mostach i wiaduktach. Trudniejsze, wymagające starannych przygotowań, a przede wszystkim sprawnego wywiadu kolejowego, ale za to najbardziej dezorganizujące nieprzyjacielowi dostawy frontowe, okazały się bezpośrednie ataki na kolejowe transporty wojskowe. Oczywiście przeprowadzono je z zamiarem zniszczenia ładunku. Zdarzały się jednak wyjątki. Np. w lipcu 1943 r., działający w Górach Świętokrzyskich oddział „Ponurego” zatrzymał taki transport w rejonie Suchedniowa na linii Skarżysko–Kielce i zdobył potrzebne partyzantom uzbrojenie.

Rejony wzmoczonej aktywności oddziałów partyzanckich (na podstawie: J. Turowski, *Pożoga. Walki 27 Wołyńskiej Dywizji AK*. PWN, Warszawa 1990)

O Autorze

Wiesław Zdziabek jest autorem i współautorem kilkunastu publikacji edukacyjnych z zakresu

historii, w tym podręczników, zeszytów ćwiczeń, programów nauczania i poradników dla nauczycieli. Pełniąc obowiązki doradcy metodycznego w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, uczestniczył w realizacji dwóch ogólnowojejewódzkich projektów edukacyjnych: "Śladami Powstania Wielkopolskiego 1918-1919" oraz "Wychowywać dla pokoju w zjednoczonej Europie". W 2012 roku otrzymał honorowy tytuł Profesor Oświaty.